Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2020. gada 11. jūnijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tādu trešo valstu valstspiederīgo statuss, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji – Direktīva 2003/109/EK – 12. pants – Lēmuma par izraidīšanu pieņemšana attiecībā uz pastāvīgo iedzīvotāju – Vērā ņemami faktori – Valsts judikatūra – Šo faktoru neņemšana vērā – Saderība – Direktīva 2001/40/EK – Lēmumu par trešo valstu valstspiederīgo izraidīšanu savstarpēja atzīšana – Atbilstība

Lietā C-448/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 15. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 12. jūnijā, tiesvedībā

WT

pret

Subdelegación del Gobierno en Guadalajara,

TIESA (devītā palāta),

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs S. Rodins [*S. Rodin*], ceturtās palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents) un tiesnese K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– WT vārdā – *A. García Herrera* un *A. Abeijón Martínez, abogados*,

– Spānijas valdības vārdā – sākotnēji *M. J. García-Valdecasas Dorrego*, vēlāk – *S. Jiménez García*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *S. Pardo Quintillán* un *C. Cattabriga*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.), 12. pantu, lasot to kopsakarā ar Padomes Direktīvu 2001/40/EK (2001. gada 28. maijs) par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu (OV 2001, L 149, 34. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp WT un *Subdelegación del Gobierno en Guadalajara* (Valdības apakšdelegācija Gvadalaharas provincē, Spānija) par šīs iestādes lēmumu izdot rīkojumu par WT izraidīšanu no Spānijas teritorijas.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/109

3 Direktīvas 2003/109 12. panta "Aizsardzība pret izraidīšanu" 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu izraidīt pastāvīgo iedzīvotāju tikai tad, ja viņš rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai un [vai] sabiedrības drošībai.

[..]

3. Pirms lēmuma pieņemšanas par pastāvīgā iedzīvotāja izraidīšanu dalībvalstis ņem vērā šādus faktorus:

a) uzturēšanās ilgumu to teritorijā;

b) attiecīgās personas vecumu;

c) sekas, kas rodas attiecīgajai personai un ģimenes locekļiem;

d) saikni ar mītnes valsti vai saiknes trūkumu ar izcelsmes valsti."

Direktīva 2001/40

4 No Direktīvas 2001/40 1. panta 1. punkta izriet, ka šīs direktīvas mērķis ir ļaut atzīt lēmumus par izraidīšanu, ko ir pieņēmusi dalībvalsts kompetentā iestāde attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā.

5 Šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Izraidīšanu, kas minēta 1. pantā, veic šādos gadījumos:

a) uz trešās valsts valstspiederīgo attiecas izraidīšanas lēmums, kas pamatojas uz nopietnu un reālu sabiedrības drošības un sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apdraudējumu un kas pieņemts šādos gadījumos:

– trešās valsts valstspiederīgais izdevējā dalībvalstī ir notiesāts par nodarījumu, kas sodāms ar brīvības atņemšanu uz vismaz vienu gadu,

[..]."

Spānijas tiesības

6 2000. gada 11. janvāra *Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social* (Konstitutīvais likums 4/2000 par ārvalstnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju; *BOE* Nr. 10, 2000. gada 12. janvāris, 1139. lpp.), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "Likums 4/2000"), III sadaļā ir noteikti "pārkāpumi ārvalstnieku tiesību jomā un sodīšana par tiem".

7 Šajā sadaļā esošais 57. pants ir formulēts šādi:

"1. Ja pārkāpumu ir izdarījuši ārvalstnieki, kuru rīcība tiek kvalificēta kā "sevišķi smags" vai "smags" pārkāpums šī konstitutīvā likuma 53. panta 1. punkta a), b), c), d) un f) apakšpunkta izpratnē, pēc attiecīgā administratīvā procesa pabeigšanas un ar pamatotu lēmumu, kurā ir izvērtēti fakti, kas veido pārkāpumu, ievērojot samērīguma principu, naudas soda vietā var piemērot izraidīšanu no Spānijas teritorijas.

2. Cits izraidīšanas pamats, kas ir piemērojams pēc attiecīgo lietas materiālu izskatīšanas, pastāv tad, ja Spānijā vai ārpus tās robežām ārvalstnieks ir notiesāts par tīšu nodarījumu, kas [Spānijā] ir kvalificēts par noziedzīgu nodarījumu, par kuru ir piemērojama brīvības atņemšana uz laiku, kas pārsniedz vienu gadu, izņemot gadījumu, ja iepriekšējās sodāmības ir dzēstas.

[..]

5. Sods izraidīšanas veidā, ja vien izdarītais pārkāpums nav noteikts 54. panta 1. punkta a) apakšpunktā vai ja gada laikā nav atkārtoti izdarīts tāds pats pārkāpums, par kuru kā sods ir paredzēta izraidīšana, nav piemērojams ārvalstniekiem, kuriem ir šāds statuss:

[..]

b) pastāvīgie iedzīvotāji. Pirms lēmuma pieņemšanas par pastāvīgā iedzīvotāja izraidīšanu ir jāņem vērā viņa Spānijā nodzīvotais laiks un [ar Spāniju] izveidojušās saiknes, viņa vecums, sekas, kas rodas viņam un ģimenes locekļiem, un saikne ar valsti, uz kuru viņš būtu izraidāms.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālai jautājums

8 WT ir Marokas valstspiederīgais, kuram ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Spānijā. 2016. gada 22. februārī, kad viņš bija ieradies kompetentajā policijas iestādē, lai izpildītu formalitātes, kas saistītas ar viņa ārzemnieka statusu, atbildīgais policijas ierēdnis konstatēja, ka laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam WT ir bijis notiesāts ar vairākiem sodiem, tostarp ar trim brīvības atņemšanas sodiem uz laiku, kas pārsniedz vienu gadu. Tā rezultātā attiecībā uz WT tika sākta administratīvā lietvedība par izraidīšanu, kurā šī persona tika uzklausīta.

9 WT tostarp apgalvoja, ka viņa iepriekšējās krimināltiesāmības vien nevar būt pamatojums izraidīšanai no Spānijas teritorijas un ka, tā kā viņš šajā dalībvalstī ir dzīvojis vairāk nekā desmit gadu, viņš ir integrējies Spānijas sabiedrībā un ir apradis ar tās kultūru. Šajā valstī viņam esot arī saikne ar ģimeni un profesionālo darbību.

10 2016. gada 26. aprīlī Valdības apakšdelegācija Gvadalaharas provincē pieņēma lēmumu par WT izraidīšanu no Spānijas teritorijas, jo uzskatīja, ka viņa gadījumā ir izpildīti Likuma 4/2000 57. panta 2. punktā minētie izraidīšanas pamata piemērošanas nosacījumi.

11 WT pārsūdzēja šo lēmumu *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara* (Gvadalaharas provinces Administratīvā tiesa Nr. 1, Spānija). Prasības pamatojumam viņš būtībā atkārtoja tos pašus argumentus, ko bija izvirzījis administratīvajā procesā.

12 Ar 2017. gada 3. jūlija spriedumu *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara* (Gvadalaharas provinces Administratīvā tiesa Nr. 1) noraidīja WT prasību kā nepamatotu. Viņš par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā, *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa, Spānija), atsaucoties uz Direktīvas 2003/109 12. panta pārkāpumu.

13 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa atsaucas uz diviem *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) 2019. gada 19. februāra un 27. februāra spriedumiem, kuros pēdējā minētā tiesa, tostarp atsaucoties uz Direktīvas 2001/40 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu, esot nospriedusi, ka, piemērojot Likuma 4/2000 57. panta 2. punktu un atstājot tā 5. punktu nepiemērotu, ir automātiski jāizraida ārvalstnieki, pastāvīgie iedzīvotāji, kas ir notiesāti par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem ir paredzēts brīvības atņemšanas sods, kas pārsniedz vienu gadu.

14 Iesniedzējtiesa, kas precizē, ka viņai ir saistoša *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) judikatūra, uzskata, ka iepriekš minētie šīs tiesas spriedumi nav saderīgi ar Direktīvas 2003/109 normām, kā tās ir interpretējusi Tiesa 2011. gada 8. decembra spriedumā *Ziebell* (C-371/08, EU:C:2011:809) un 2017. gada 7. decembra spriedumā *López Pastuzano* (C-636/16, EU:C:2017:949). Šī *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) judikatūra esot balstīta uz Direktīvu 2001/40, kas ir pilnīgi procesuāla, un tajā esot izdarīti secinājumi, kas šķiet esam juridiski kļūdaini.

15 Proti, nupat minētās direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā ievilkumā esot vien paredzēts, ka lēmums par izraidīšanu, kas balstīts uz nopietnu un reālu sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības un valsts drošības apdraudējumu, var tikt izpildīts citā dalībvalstī, nevis tā pieņemšanas valstī, tostarp tad, ja tas ir pieņemts, pamatojoties uz šo lēmumu pieņēmušajā dalībvalstī attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo pasludinātu notiesājošu spriedumu par nodarījumu, kas sodāms ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu. Turpretī šajā tiesību normā neesot reglamentēti apstākļi, kādos šāds lēmums var tikt pieņemts.

16 Šajā kontekstā *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Direktīvas 2003/109] [..] 12. pantam, kā arī tostarp Tiesas 2011. gada 8. decembra spriedumam *Ziebell* (C-371/08, EU:C:2011:809) un 2017. gada 7. decembra spriedumam *López Pastuzano* (C-636/16, EU:C:2017:949) ir pretrunā interpretācija, kuru 2019. gada 19. februāra spriedumā Nr. 191/2019 (apelācijas sūdzība 5607/2017; ES:TS:2019:580) un 2019. gada 27. februāra spriedumā Nr. 257/2019 (apelācijas sūdzība 5809/2017; ES:TS:2019:663) ir sniegusi *Tribunal Supremo* [(Augstākā tiesa)] un saskaņā ar kuru, interpretējot Direktīvu [2001/40], var secināt, ka jebkuru trešās valsts valstspiederīgo, kuram ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja un kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas sodāms [ar brīvības atņemšanu] vismaz uz vienu gadu, var un vajag "automātiski" izraidīt, proti, [bez] nepieciešamības novērtēt, vai šis valstspiederīgais rada faktiskus un reālus draudus, un personīgos, ģimenes, sociālos vai nodarbinātības apstākļus, kas minēti Direktīvā [2003/109]?"

Par prejudiciālo jautājumu

17 Tā kā iesniedzējtiesa savā prejudiciālajā jautājumā atsaucas uz diviem *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) spriedumiem, vispirms ir jāatgādina, ka, lai gan prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai nav pienākuma izvērtēt valsts tiesību aktu, tostarp judikatūras, atbilstību Savienības tiesībām, tās kompetencē ir sniegt iesniedzējtiesai visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai ļautu izlemt jautājumu par šādu atbilstību, taisot spriedumu izskatāmajā lietā (spriedums, 2010. gada 26. janvāris, *Transportes Urbanos y Servicios Generales*, C-118/08, EU:C:2010:39, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 No minētā izriet, ka saistībā ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai nav jānosaka nedz tas, vai iesniedzējtiesas veiktā *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) spriedumu, kurus tā minējusi šajā lūgumā, interpretācija ir pareiza, nedz arī tas, vai ar šiem spriedumiem ir pārkāptas Savienības tiesības. Turpretī Tiesai ir jānorāda iesniedzējtiesai, vai Direktīvas 2003/109 12. pantam ir pretrunā valsts judikatūra ar tvērumu, ko šī tiesa piedēvē iepriekš minētajiem *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) spriedumiem.

19 Līdz ar to ir jāuzskata, ka iesniedzējtiesas jautājums būtībā ir par to, vai Direktīvas 2003/109 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā, kā tas ir interpretēts valsts judikatūrā, atsaucoties uz Direktīvu 2001/40, ir paredzēts, ka ir jāizraida ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kuram ir pastāvīgas uzturēšanās atļauja un kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru ir piemērojams brīvības atņemšanas sods vismaz uz vienu gadu, un nav jāizvērtē, vai šis trešās valsts valstspiederīgais rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai vai sabiedrības drošībai, nedz arī jāņem vērā viņa uzturēšanās ilgums šajā dalībvalstī, vecums, sekas, ko tas rada viņam un ģimenes locekļiem, kā arī saiknes ar mītnes dalībvalsti vai saikņu neesamība ar izcelsmes valsti.

20 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka 2017. gada 7. decembra sprieduma *López Pastuzano* (C-636/16, EU:C:2017:949) 29. punktā Tiesa, atbildot uz Spānijas tiesas jautājumu, kura izskatīja lietu par tādu pašu Spānijas tiesību normu, uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa šajā lietā, ir nospriedusi, ka Direktīvas 2003/109 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā – kā to ir interpretējusi daļa šīs dalībvalsts tiesu – nav paredzēta trešās valsts valstspiederīgā, kurš ir pastāvīgais iedzīvotājs, aizsardzības pret izraidīšanu nosacījumu piemērošana saistībā ar visiem administratīvajiem lēmumiem par izraidīšanu neatkarīgi no tā, kāda ir šā pasākuma būtība vai juridiskie noteikumi.

21 Tādējādi no šī Tiesas sprieduma 25.–27. punkta būtībā izriet, ka Direktīvas 2003/109 12. pants nepieļauj, ka dalībvalsts pieņem lēmumu par izraidīšanu attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš ir pastāvīgais iedzīvotājs, pamatojoties tikai uz viņa krimināLsodāmību pagātnē, nenosakot, vai šis

trešās valsts valstspiederīgais rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus šīs dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai, nedz arī ņemot vērā dažādus faktorus, kas uzskaitīti šī panta 3. punktā, proti, viņa uzturēšanās minētās dalībvalsts teritorijā ilgumu, vecumu, izraidīšanas sekas viņam un ģimenes locekļiem, kā arī saiknes ar dzīvesvietas valsti vai saikņu neesamību ar izcelsmes valsti.

22 Direktīvas 2001/40 noteikumi nevar pamatot atšķirīgu Direktīvas 2003/109 12. panta interpretāciju.

23 Kā būtībā rakstveida apsvērumos ir norādījusi Eiropas Komisija, no Direktīvas 2001/40 1. panta 1. punkta izriet, ka šīs direktīvas mērķis ir ļaut dalībvalstij atzīt lēmumus par izraidīšanu, ko ir pieņēmusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš atrodas pirmās minētās dalībvalsts teritorijā.

24 Šajā direktīvā tātad nav reglamentēti nosacījumi, ar kuriem dalībvalsts pieņem šādu lēmumu attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš ir pastāvīgais iedzīvotājs un kurš ir tās teritorijā.

25 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/109 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā, kā tas ir interpretēts valsts judikatūrā, atsaucoties uz Direktīvu 2001/40, ir paredzēts, ka ir jāizraida ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kuram ir pastāvīga uzturēšanās atļauja un kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru var tikt piemērots brīvības atņemšanas sods vismaz uz vienu gadu, un nav jāizvērtē, vai šis trešās valsts valstspiederīgais rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai vai sabiedrības drošībai, nedz arī jāņem vērā viņa uzturēšanās ilgums šajā dalībvalstī, vecums, sekas, ko tas rada viņam un ģimenes locekļiem, kā arī saiknes ar mītnes dalībvalsti vai saikņu neesamība ar izcelsmes valsti.

Par tiesāšanās izdevumiem

26 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā, kā tas ir interpretēts valsts judikatūrā, atsaucoties uz Padomes Direktīvu 2001/40/EK (2001. gada 28. maijs) par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu, ir paredzēts, ka ir jāizraida ikviens trešās valsts valstspiederīgais, kuram ir pastāvīga uzturēšanās atļauja un kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru var tikt piemērots brīvības atņemšanas sods vismaz uz vienu gadu, un nav jāizvērtē, vai šis trešās valsts valstspiederīgais rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai vai sabiedrības drošībai, nedz arī jāņem vērā viņa uzturēšanās ilgums šajā dalībvalstī, vecums, sekas, ko tas rada viņam un ģimenes locekļiem, kā arī saiknes ar mītnes dalībvalsti vai saikņu neesamība ar izcelsmes valsti.

[Paraksti]